

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részéről évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2 sz., reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárlhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyll pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Banffy-palota intézendők.

*

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyesz. cm.) 6 k., féoldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fé, éves hirdetőknél 10%-al, egész éves hirdetőknél 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előrebeküldendők az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A KEZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

Sorsolás.

Egyesületünk folyó évben is az alapszabályok 23. §. értelmében azon tagok között, kik eddigi összes tagdíj tartozásaikat befizetették bizonyos mennyiségű mérhterméket — méhészeti eszközt stb. sorsol ki a közgyűlés alkalmával. A sorsolás eredményéről a tagok a Közlöny útján lesznek értesítve a nyerők névszerinti megnevezésével.

Kisorsoltatnak:

- 2 méhcsalád szállító ládában,
  - 2 drb. országosméretű kaptár,
  - 2 » keret bakk,
  - 2 » seprőgarat,
  - 3 » Br. Ambrózy-féle »Méh« c. könyv,
  - 3 » »A méz apologiája« c. könyv,
  - 3 » Ceizing-féle »Havi utmutató«,
  - 10 klgr. pergetett méz (1 — 1 nyeremény 1 kilogramm),
  - 1 » mülép,
  - 20 adag Phacelia mag.
- Összesen 40 nyeremény,

Egyben értesítjük tisztelt tagtársainkat, hogy kisorsolás végett adományokat egyesületünk szívesen elfogad s a januári számban közölni fogja az adakozók neveit.

Az elnökség.

Közygylési meghívó.

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület 30 éves fennállásának emlékére, 30-ik évi rendes közgyűlésével kapcsolatosan 1911. évi január hó 22-én délelőtt 10 órakor a városház közgyűlési termében

jubiláris közgyűlést

tart a következő tárgysorozattal.

1. Elnöki megnyitó.
2. Visszapillantás a 30 évre. Dr. *Zsögön Béla* ig. alelnök.
3. Évi jelentés. Dr. *Balázs Ferenc* főtitkár.
4. A pénztárvizsgáló-bizottság jelentése és az 1910. évi zárószámadás.
5. Az 1911. évi költségvetési előirányzat.
6. Választások.
7. Indítványok.*
8. Sorsolás.

Közygylés után közebéd lesz. Egy teriték ára 5 korona. Akik a közebédén részt óhajtanak venni, sziveskedjenek ezen szándékukat legkésőbb január hó 15-ig Dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz bejelenteni.

---

* Indítványok a közgyűlés napja előtt legkésőbb 8 nappal az elnökséghez benyújtandók.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület költségvetési előirányzata az 1911.-ik évre.

Folyósz.	Fedezet	1909		1910		1911		Jegyzet.	Folyósz.	Szükséglet	1909		1910		1911			
		kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.				kor.	f.	kor.	f.	kor.	f.		
1	Tagdíjhátralék	300	—	400	—	600	—	Tagok szegénysége és fizetés képtelensége miatt több mint 1000 K hátralék türül. tetett.										
2	Méhtelep jövedelméből . . .	150	—	1000	—	1000	—		1	Lapkiadó évi munkadíja	120	—	120	—	120	—	120	—
3	Tagsági díjakból 1911 évre . .	—	—	700	—	900	—		2	Méhész évi fizetése	900	—	900	—	900	—	900	—
4	Hirdetési díj hátralék	80	—	100	—	50	—		3	T. v. jutalmára	1200	—	1250	—	1250	—	1250	—
5	„ „ 1911 évre	—	—	250	—	250	—		<i>II. Dologi kiadások:</i>									
6	Kaptár készítésből	1000	—	800	—	800	—		4	Igazgató alelnök }	50	—	50	—	50	—	50	—
7	M. kir. földmivelésügyi miniszteriumtól tanfolyamon elhasznált deszka-anyag stb. fedezésére	840	—	840	—	800	—		5	Főtítkár } évi irodaátalánya	100	—	200	—	200	—	200	—
8	Földm. miniszteriumtól: tanfolyamok rendezése költségeire segély és tanfolyam vezetéséért járó díj és egyéb vegyes bevétel	3230	—	3280	—	5700	—		6	Szerkesztő }	200	—	200	—	200	—	200	—
	Méhész fizetésébe	900	—	900	—	900	—	7	Pénztáros }	100	—	100	—	150	—	150	—	
	Összes fedezet	6550	—	8270	—	11000	—	8	Méhészeti Közlöny nyomása	1200	—	1200	—	1200	—	1200	—	
	Összes szükséglet	14950	—	14440	—	16800	—	9	Postadíjakra	300	—	300	—	300	—	300	—	
	Fedezetlen hiány	8400	—	6170	—	5800	—	10	Adó, kéményseprés, vízidíj és tűzbiztosítási díjakra	140	—	200	—	200	—	200	—	
								11	Szaklapokra és könyvekre	100	—	100	—	50	—	50	—	
								12	Telepfentartásra és új befektetésre	2000	—	1000	—	1000	—	1000	—	
								13	Kaptár és egyéb készítéshez való anyag	1000	—	800	—	800	—	800	—	
								14	Pályadíjakra	100	—	100	—	100	—	100	—	
								15	Vándorgyűlésekre utiköltség stb.	1000	—	2000	—	2000	—	2000	—	
								16	Kongresszus előkészítésére	1200	—	—	—	—	—	—	—	
								17	Segélyezésekre	500	—	800	—	300	—	300	—	
								18	Tanfolyam költségeire	2700	—	3280	—	5700	—	5700	—	
								19	Tanf. felhasználandó deszkaanyag	840	—	840	—	840	—	840	—	
								20	Tanfolyamvezetés és előre nem látott vegyes kiadásokra	1200	—	1000	—	1500	—	1500	—	
									Összes szükséglet	14950	—	14440	—	16800	—	16800	—	

9—910. jkv. szm.

Tárgyalta és elfogadta az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató-választmányán Kolozsvárt, 1910 november 2-án tartott ülésében, azon megjegyzéssel, hogy a bevételi hiány fedezésére államszegély fog kértetni.

Kolozsvárt, 1910 nov. 2-án.

Br. Jósika Gábor
elnök.

Zsögön R. Mihály
egyleti pénztárnok.

A szilvacefre és a méhek.

Ősszel, amikor a gyümölcs leszedésének ideje elérkezett, a szilva gazdasági felhasználását sokszor nagyobb vállalatok veszik kezükbe s e végből szilvapálinka főzése céljából oly vidékeken, ahol nagyobb szilvatermés van egy gyűjtő központot létesítenek, ahova az egész környékről egybegyűjtött szilvát elraktározzák, hogy azt vagy a helyszínén kifőzzék, vagy onnan hasonló célra elszállítsák.

Olyan vidékeken, ahol a szilvatermelés nagyobb méretekben van üzve, ezeknek a gyűjtőknek egész nagy sereg ürméretű kádja áll rendelkezésre, hogy az innen-onnan összegyűjtött termést befogadhassa. Sokszor 60—100 2—300 hl-es kádat látunk sorban felállítva, részint egészen tele, részint félig üresen, aszerint, amint a szilvatermést képesek voltak összegyűjteni.

Ezek a gyűjtőkádak felülről nyílt edények és befedősükről senki sem gondol, mert a begyűjtött szilvának nem árt sem a nap, amely a benne lévő szilvát érleli, sem az eső, amely a kifőzésre szánt anyag mennyiségét szaporítja.

Nem is gondolnak a gyűjtők a gyűjtőkádak befedésére, mert saját jól felfogott érdekük azt kívánja, hogy az egybegyűjtött szilva mielőbb felerjedjen, cefrévé változzék és így alkalmassá váljék a szilvapálinka főzésre. Míg a gyűjtés ideje tart, a korább elraktározott szilva erjedésbe jön s erjesztő kovásza lesz a később abba öntött szilvának, amely gyorsan felerjedvén a kifőzésre hamarabb alkalmassá válik.

Az egybegyűjtött, sokszor 2—3000 hl. szilva kifőzése, a szállítási költségek megkimélése szempontjából a gyűjtőhelyen történik. De amíg a részletekben való kifőzés tart, a fedetlenül álló szilvákádák tartalma mind alkalmasabbá válik a szesz kibocsátására.

Sokan, különösen a gyakorlatlanok, azt kérdezik, mi köze van ezen eljárásnak a méheknek? A szilva éppen úgy, mint bármily más gyümölcs invert cukrot tartalmaz, sőt a gyümölcsök között e tekintetben előbb áll a cseresznyénél is.

S habár a méhek — mint általánosan el van ismerve — az ép gyümölcsöt meg nem kezdik, mert ahoz igen gyengék rágó szerveik, de annál szivesebben látogatják a már kihasadózott gyümölcsöket, a milyen a kifőzés céljából összegyűjtött szilva is, amelynek épségben maradását annál kevésbé gondolják, mert annak — hogy céljának megfelelően — szét kell bomlania, hogy erjedésbe jöhessen, különben cukortartalma nem lenne alkalmas az ipari célokra. Tehát a méhek a kihasadózott és már erjedésbe induló szilvát szivesen keresik fel, hogy invert cukortartalmát kihasználják. Ezt a kihasználást nagyban elősegíti az évszak viszonya is, mert a szilvát akkor gyűjtik egybe, amikor a mezőnek csaknem minden virága régen elhervadott, elpusztult, tehát a méhek gyűjtési ösztönüknél fogva seregesen használják fel a kínálkozó alkalmat s ellepik a szilvával telt kádakat.

A derült őszi napok dacára tétlenségre kárhozottatott méhek nem gyönyörködnek a szunnyadó természet haldoklásán — mint a telt kamarával bíró ember — nekik több és több kell. A szép időt igyekeznek arra használni fel, hogy bár honnan, de a meglevő készletet gyarapítsák, mert kitudja mit hoz a jövő.

Ez kapzsiság, a gyűjtési ösztön tultengése, néha éppen úgy megbosszulja magát, mint a restség.

Az egybegyűjtött s gyakran a félig mézzel telt sejtekbe elraktározott ilyenemü cukor tovább erjedését még az abba befecskendezett hangyasav sem képes meggátolni és azután így lesz a méhcsaládra nézve, mely azt ősszel behordotta, télen át valóságos veszedelem.

A gyümölcsökből valamint a szőlőből begyűjtött méz a sejtekben az erjedést tovább folytatja, az abban levő szénsav a sejtek fedeleit feltöri, az erjesztő gombák hatása következtében, a folyadék állandó mozgásban van, folytonosan növekszik, míg a sejtfalakon túl terjedve azokból kifoly.

Igy áll elő a méhek kettős veszedelme. Az első az, hogy az erjesztő gombákat tartalmazó gyümölcsnedv élvezésétől a méhek potroha felduzzad, az erjesztő anyag abban gázokat termel, mely a méheket kiozza egy darabig, míg

végre — anélkül, hogy mint némelyek hiszik vérhast kapnának — a gázok feszítő ereje következtében elpusztulnak.

A második kisebb, de mégis vészhozó baj. A kifolyó méz a méheket ellepi, testük szőrözetét, szárnyaikat és lábait használhatlanná teszi s nyomorultan pusztulnak el.

Feltűnő az erjedő anyagokat tartalmazó lépek kinézése. A sejtek födelei bizonytalan szaggatott szélekkel vannak felbomolva, belsejük ragadós, nedves; a sejtfaalak belső oldalain sárgás nedvesség mutatkozik, melyen apró légbuborékok — mint az erjedés gázának helyei — mutatkoznak; a lépek émelygős savanyu büzt terjesztenek, amely az erjedő cukor szagára emlékeztet. Szóval minden körülmény arra mutat, hogy a család nincs reues állapotba.

A veszedelmet fokozza az a körülmény, hogy az ilyen begyűjtött táplálék a legutolsó helyen lévén elraktározva sokszor idő hiányában még be sincs pecsételve, tehát a méhek legelső téli táplálékát képezi s már a tél elején megindítja a családban pusztító munkáját s a méhek, mielőtt a jó táplálékhoz jutnának, a fent leirt két baj valamelyikének áldozatai lesznek. Jóllehet a család nem minden tagja élvezi is a káros táplálékot, mégis vészhozó az egész családra nézve, mert az anya, részesítettén a veszedelmes táplálékból, legelőbb pusztul el, mert potroha, amely úgy is telve van petékkal, a rosz táplálékból származó gázokat legkevésbé képes elviselni.

Az ilyen körülmények közé jutott méhes a pusztulásnak lévén kitéve, tanácsos, hogy a méhész idejekorán segítsen a veszedelmes állapoton, amelyet, ha nem is képes teljesen megszüntetni, de legalább is a család fennmaradását biztosíthatja.

A kaptárból kiszedendők azok a keretek, amelyeket a méhek még nem, vagy frissen pecsételtek be s helyettük üres keretek adandók be, melyeket, ha ismételtén meghordattak volna, a kaptárból ujlag eltávolítandók.

Ezen módszer legjobb alkalmazása mellett is sok mész esik áldozatul a veszedelmes táplálék élvezetének, mégis azok nagyrésze a jobb táplálék mellett inkább megmarad, mintha a veszedelmet a kaptár belsejében hagyják.

Arra nézve, hogy a rossz táplálék okozta gázfejlődést mi szüntethetné meg leginkább a méhek potrohában, az opiumnál eddig alkalmasabb szert, — habár ez sem a legjobb — nem ismerem, mert a későbbi kutatás lesz hivatva azt megállapítani; de hogy a fertőztetett lépek kivétele a baj második részének elkerülése szempontjából föltötte hasznos, az kétséget nem szenved.

V.

Jó tanácsok.

A méhészt az igazi méhészt nemcsak nyáron viseli ezt a nevet amikor a méhek repülnek. Aki csak nyáron gondol a méhekkal az a méhészt nevet nem érdemli meg.

Minden jóra való méhészt télen át sem feledkezik meg méheiről, s habár azok nyugalomba tértek is, meg nem szünő gondoskodása előretéknél s méheinek jövője szakadatlanul szeme előtt lebeg.

A méhészt csak akkor tehet észszerű dolgokat méheiért, mikor azokkal közvetlen érintkezése nincs és ez a téli időszak.

Mindenki könnyen beláthatja, hogy amikor a méhekkal való közvetlen elbánás ideje van, nem terjedhet ki figyelme minden aprólékos dologra, mert a méhekkal való munka figyelmét teljesen leköti. Annál kevésbé végezhet el oly munkákat alaposan, amelyek nyáron át a mezei és kerti munkák miatt háttérbe szorulnak.

Az előrelátó, gondos méhészt a tavasz mindig rendben találja. Minden olyan dolgot, amely a méhésztben nyáron át szükséges, elvégezve nyugodtan várja a tavaszt, mert a méhészt legalkalmasabb munkaideje a tél, amikor a szabad természetben minden szunyad s a külső munka a legkisebbre redukálódik.

A hosszú téli délutánok és esték leghasznosabban töltjük el, ha a méhésztre való jövő évi előkészülettel legelső dolgunk az ócska kapták rendbehozása. Az

ócska kaptárak belsejét a propolisztól teljesen kitisztítjuk, hogy a fal felülete mindenütt sima legyen. Ha ez megtörtént, a kaptárakat akár maró, akár hamuból való luggal jól ki-mossuk, hogy abból a penész, piszok s minden más fertőző anyag teljesen kitisztuljon. A jól kitisztított kaptárakat meleg helyre állítjuk, hogy száradjanak ki teljesen. Ha a kiszáradás megtörtént, mindeniket jól szemügyre vesszük, hogy melyiken van akár kívül, akár belül repedés és azt kijavítjuk, a kijavítás után mindeniket jól kifüstöljük kénnel, még pedig úgy, hogy a füstölőt a kaptárba tesszük, ajtaját bezárjuk és ennek megtörténte után a füstölő edényt kivéve és az ajtóval bezárva a méhesbe helyezzük. Kifüstölés alatt az üres lépek a kaptárban lehetnek. Ezeket a kijavított és kifüstölt kaptárakat tavasszal mielőtt használatba vennők jól kiszellőztetjük.

Ha a kaptárakkal rendben vagyunk, hozzáfogunk az ócska kitöredezett léppel bíró keretek teljes kitisztításához, ha pedig ezek száma kevés új kereteket készítünk. A keretlécek elég olcsók, vagy ha $2\frac{1}{2}$ cm.-es deszkánk van ami jól hasad, hasogathatunk belőle jó keretléceket s a család tagjai a meleg szobában beszélgetés közben egy pár száz darabot képes belőlük összeszegezni.

Ha méhcsaládjaink számának arányában megfelelő számú kész keretet szegeztünk össze, egy más munkánk áll elő, a mülépragasztás.

A mülépnek házilag kézi présen való előállítására egy cseppet sem gazdaságos. Sok és mocskos hajlódást igényel és a házilag bármily gyakorlott kézzel előállított mülép sem versenyezhet a gépekkel előállított müléppel. Azt az egyenletes vékonyságot csak a gép adhatja meg. Tanácsos tehát jövő évi mülépszükségleteinket még a tél folyamán beszerezni, hogy a meglevő üres és készitendő új kereteket a hosszú estéken — amikor úgy is tüzelniünk kell -- mülépkezdésekkel vagy egész lapokkal elláthassuk. Ügyeljünk a mülépbeszerzésnél, hogy csak nagyon megbízható cégtől rendeljük azt, nehogy a sok pénzt és időt rápazarolva más évben kárát valljuk. Én ez évi mülép szükségletemet *Hutter Gerő* kolozsvári mülépgyárostól szereztem be és teljesen meg-

vagyok vele elégedve, annyira, hogy azt bárkinek a legjobb lelkiismerettel ajánlhatom.

A téli teendők közé tartozik a viasz kifőzése is. Télen ugy is tüzelünk s felhasználhatjuk ezt az alkalmat arra, hogy az egész nyáron összegyűjtött mindenféle viasztörmelékét a kaptárakból kivakzrt propolissszal együtt kifőzzük, kipréseljük és formákba öntve jó áron eladjuk.

Közbe-közbe szakkönyveket szaklapokat olvasunk. Bővitjük ismereteinket s azokat jövő évben magunk javára felhasználjuk.

Sándor.

December a méhesben.

Az idén szokatlanul korán és majdnem minden átmenet nélkül beköszöntött a tél. A mezőket hirtelen lepte el a hó, mely — nem, mint máskor a nap melegétől felolvadt — a vidéket állandó takaróval lepte be.

A havazást elég csipős derült napok váltották fel, ami csak jobban használ méheinknek, mintha ködös, nedves idő volna.

Decemberben a méhesben csakis külső dolgokra irányuló teendők van. Ezek közül az első és legfőbb, hogy a méhek békés nyugalma teljesen biztosítva legyen. Tehát ügyeletünk arra irányuljon, hogy minden olyan munka, amely nagy, szaggatott zajjal jár, mint pl. favágás, szegzés, porolás, a méhes közelében ne történjék, valamint, hogy a gyermekek havazódások alkalmával a hógolyók ne ériék a méhes vagy éppen a kaptár oldalát, mert a méhek e szokatlan zajra a téli gomolyt elhagyják félelmünkben s a szükséges melegtől megfosztva, a gomolyon kívül megdermedve elpusztulnak. Az ipari zaj (kovács-, lakatos-, bádogos-, kádár-műhely, vasuti vonat stb.) a méheknek nem árt, mert azt egész nyáron át megszokták, s mint mindennapi eseményt télen át is nyugodtan eltűrrik. Külömben is az ipari lárma ritkán szokott a méhes közvetlen közelébe történni. Annál inkább háborgatják a méhek téli nyugalmaát a méhek esküdt,

természetszerinti ellenségei. A vagy természetben táplálékot már nem igen találó cinkék, harkályok, egerek a méhes közélébe, vagy éppen a méhes épületébe huzódnak, hogy torokosságukat részint a méhek, részint azok termékeivel kielégithessék. A cinkék és harkályok a kasokat kijuggatják s a felzavart méheket felfalják, a kaptárak oldalát pedig erős csőrükkel addig kalapálják míg a méhek a gomolyt elhagyva menekülni igyekeznek s akkor a falánk rabló sorra felfalja őket.

Sokkal veszedelmesebb téli vendég az előbbieknél az egér, amely lakásuk belsejében keresi föl a méheket, habár nem életükre tör, de építményeik elrombolásával érzékeny kárt tesz a családokban. Különösen a kasok és a nagyobb röpülő nyílással bíró Tóth-féle kaptárak vannak kitéve támadásainak, mint amelyekbe nagyobb fáradság nélkül bejuthatnak.

Nem kisebb ellenség a cickány sem, amely a legkisebb emlős állat lévén, apró testével a kaptárak és kasok röpülő nyílásán könnyen bejut azok belsejébe s a méheket — miután rovarévó — felfalja.

Ezek ellen az ellenségek ellen hathatósan csak a következőképpen védekezhetünk :

A cinkéket és harkályokat gyakran kell elüzni, mert a gyakori elüzés a méhestől elszoktatja őket. Az egereket alkalmas, zajtalanul működő egérfogókkal igyekezzünk elfogni, amiből lehetőleg minél többet állítsunk fel a méhesben. De legyen gondunk arra is, hogy a méhesben levő üres kaptárakba ne üssék fel tanyájukat. S e végből őrizkedjünk attól, hogy az üres, használaton kívül álló kereteket, valamint a léptörmeléket és egyéb eszközöket az üres kaptárakban tartjuk. Sőt még ajtóikat is távolítsuk el, hogy az egerek azokat ne tekintsék zárt s így fészkelésre alkalmas helyeknek.

Legnehezebb a cickány ellen való védekezés. E célra a kaptárak röpülő nyílásait olyan elzáró készülékkel kell elzárni, amelyek a cickány befurakodását lehetetlenné teszi. Ilyen a Boconádi által alkalmazott sűrű függélyes sodronyu, vagy a fém elzáró, melyek a cickány betolakodását meggá-

tolják, mindamellett elég hézaggal bírnak arra, hogy a kaptárba a friss levegő akadálytalanul bejuthasson. A kasokat úgy az egér, mint a cickány ellen úgy védhetjük meg alkalmasan, ha a kasok körül nagyobb mennyiségű bogáncs (bojtorján) toklászokat teszünk, amelyen át a kas közelében nem juthatnak.

Óvnunk kell a méheket a hideg szélről is. Akármilyen melegtartó legyen is a kaptár, vagy akárhogy beburkoltuk is a kasokat, ha azok röpködő nyílásai az állandó szél irányában vannak, ennek hatásától csak úgy lesznek megóva, ha azokra olyan ellenzőket teszünk, amelyek anélkül, hogy a friss levegőt elzárnák a szél közvetlen valamint a kicsaló nap sugarak behatását kizárják.

Havazás idején a méhes elől legalább másfél, két méternyire tisztítsuk el a havat, hogy ha esetleg enyhébb napokon a méhek tisztulás céljából kiszállanának, ne dermedjenek meg a havon, sőt ilyen időben jó a méhes elébe gyékényt teregetni vagy szalmát elszórni, hogy a méhek ne legyenek kényszerítve a hideg földre leszállani, mert ott megdermednek.

A méhesen kívül jó, ha a méhész a téli napokat az ócska kaptárak kijavításával, ujjak készítésével, a viasz kifőzésével vagy műlépkészítés és keretekbe való beragasztásával tölti el, hogy ne kelljen e munkákat akkor eszközölnie, amikor a méhekre több gondot kell fordítani t. i. tavasszal.

Ezen munkálatokon kívül a hosszú téli estéket hasznosan tölthetjük el úgy, ha méhészeti könyveket és folyóiratokat olvasva ismereteinket gyarapítjuk s visszagondolva az elmúlt év élményeire, az abban tapasztalt rendkívüliségeket leírva méhésztársaink okulására szempontjából valamely szaklapnak beküldjük, mert nagyon sok okos dolog veszett el már a miatt, hogy egyesek haszontalannak tartották vagy restelték azt papírra letenni. Pedig csak úgy fejlődhetik a méhészet — akárcsak bármi más —, ha a tagok szerzett tapasztalataikat nem hagyják a feledésnek, hanem társaik okulására leírják és közzé teszik. Mert csak így válhatik a méhészet tudományá közkinccsé.

A viasz alkalmazása a multban.

Ha a mult fátyolát fellebbentjük, nem tudunk oly régi korra visszatekinteni, amelyből irott emlékek vagy domborművek ne tudósítanának bennünket arról, hogy már a legrégebb időkben felismerte az emberiség a viasz hasznát és azt különböző célokra rendszeresen alkalmassá tette arra, hogy azt alkalmazkodó képességénél fogva nagyon sok oldalról használatba vegye. Így lett a viasz a világítás, az alakok öntésének, tárgyak bevonásának, a festanyagok vegyítésének naponkint széleskörben használt anyaga.

Ez a sokoldalú használhatóság a viasz értékét nagyon emelte, amely miatt emelkedett a viasztermelés is annyira, hogy képes lett a közfogyasztásnak habár mindig és fokozatosan emelkedő értékben megfelelni.

Már a legrégebb egyiptomiakról tudjuk, hogy a viaszt, a templomokban alkalmazandó fáklyák készítésére nagy mennyiségben használták. Alkalmazták a viaszt a régi egyiptomiak festésre is, amikor különböző földanyaggal keverve tartós festéket gyártottak belőle, mellyel nagyon ügyesen elbánva részint deszkalapokon sajátlagos festményeiket állították elő, részint pedig a még ma is fennálló falfestményeiket készítették. A viasznak a festéket alkotó földanyaggal való vegyítésének titka nem maradt reánk, de hogy oly vegyi folyamat alatt egyesítették azt össze, hogy évezredek múlva is állandó festményt állithattak elő az bizonyos.

A mumiák arcának redőit szintén viasz anyaggal simították el s azok eleven üde színét szintén a viaszfestékekkel adták meg.

Éppen így tere volt a viasz felhasználásának Indiában is, ahol Zoroaster vagy más nevén Zaratustra a parszi hit prófétája és alapítója egyenesen megparancsolja, hogy a Napistevnek minél nagyobb számú viaszból készült gyertyával kell áldozni.

Ugyanezt rendelí a Budha és Konfucius vallás is hiveinek, amikor a templomokban és vallásos összejöveteleknél a viaszgyertya alkalmazást ajánlja hiveinek.

A görögök és rómaiak szintén felhasználták a viaszt, részint a földmivelés istennője (Déméter illetve Ceres) tiszteletére viaszfáklyák és gyertyák alakjában, részint pedig festésre, de szinpadai álarcok és halotti maszkok készítésére is.

Mohamed próféta tiszteletére már évszázadok óta Fez-ben a próféta születésnapjára ezereken seleglenek össze az igazhívők s mindenik kezében hatalmas égő viaszgyertyát tartva járnak végig körmenetben az utcákat.

De nemcsak vallási és ipari célokra alkalmazták a viaszt, hanem annak különböző betegségekben gyógyerőt is tulajdonítottak. Különös gyógyerejének tartja Plinius hüléseknél a test állandó melegbentartására annak viasszal való bevonását.

Ez a sokféle oldalu használhatóság a viasz nagyobbarányu fogyasztását vonván maga után, sohasem kerülte ki a figyelmét az egyes hódító fejedelmeknek sem, akik a meghódított tartományokra egyéb adónem mellett bizonyos nagyobb mennyiségű nyers viasz beszolgáltatását sohasem feledték el kikötni.

Ezek a viaszadók gyakran 100,000 fontra is fölmentek, ami pedig oly tekintélyes mennyiség, hogy ha hazánkra valaki évente ilyen viaszadót rónna, nem tudom hogyan és honnan gyűjthetnék össze.

Tehát ebből is kitűnik, mily hatalmas fejlődésben volt régen a méhészet üzése.

Pásztor.

Szerkesztői üzenetek.

K. B. Temesvár. A mézértékesítés előmozdítására ujabban Szeltvay kartárs dolgozott ki egy alapot, de mivel azt még bővebben és körülményesebben nem tekintettük át s így tanulmányozás tárgyává nem tehattük, végleges megállapodásra nem is juthattunk. De miután hazánk méhészetének fejlesztése érdekében a termelt méz minél jobb értékesítése általános óhaj, azon leszünk, hogy az mi hamarabb érvényre illetve dülőre jusson. Vannak e tekintetben olyan diferenciák, amelyeknek kiegyenlítése ugy a termelők, mint a fogyasztók érdekében föltétlenül szükséges, s mihelyt azokat sikerülni fog mindkét rész javára érdemlegesen elintézni, az ér-

tékesítés eszméje valósulni fog. Ugyanezt mondhatjuk az országos méhésztársaságra is, amelynek ugyan nincsenek éppen leküzdhetetlen akadályai, egyedül a központosító törekvés, amely azonban az esetleg megalakult szövetség következtében végérvényesen meg fog dőlni, s helyette az egyes vidékek sajátos méhésztársasága lendül fel, ami fölülte kívánatos is, mert hazánkban sem mindenütt egyforma melegen süt a nap, az eső járása is különböző, a növények virágzása sem ugyanaz, tehát a méhésztársaságot sem lehet egy kalap alá vonni. Ha lesz is országos méhésztársaság, ez annyira decentralizálni fogja az eddigi rendszert, hogy a központ, amely indifferens, hogy Budapesten vagy Temesvárt lesz, csupán bürokratikus funkciót fog végezni, még pedig oly értelemben, amint hazánk különböző vidékeinek érdeke s ennek megóvására alakult vidéki méhésztársaságok választmányainak egybehangzó határozata parancsolja. Furcsán hangzik, de a mi eszménk volt ez és már eddig is sokan magukévé tették és ez is lehet a fejlődés egyedüli célravezető eszköze.

S. F. Szolnok. Ilyennek létezéséről nem tudunk.

P. M. Dés. Csak bitortás, nem látjuk semmi üdvösebb működését, ami címét megérdemelné.

L. R. Szeged. Mi nem veszünk zokon semmit. Eddigi működésünk eredménye megmondja, hogy van e létjogosultságunk. Keresszen még egyet és mutassa meg nekünk is, hogy lássuk. Kíváncsik vagyunk rá.

O. D. Szegvár. Mi nem bántunk senkit, mindenkit tisztelünk és becsülünk, aki minket bánt az az övéivel szemben sem lesz kiméletes. „Nem csak az a legény, aki üt, hanem az is aki állja“. Nekünk nincs mit szégyelni.

S. D. Szinerváralja. A kinek nincs igaza, az mindig grombasággal akarja meggyőzni a jogos kérőt. Ez az ökológia maradványa. Nem hisszük, hogy annyira lekötöztetjük lenne, hogy ezt kénytelen legyen tűrni. A birkáknak ezt a nagy erényét nem várjuk öntől

R. P. Nagyvárada. Nagyon régen volt az, de már régen nem az és olyan áramlatok következnek, amelyek megmutatják, hogy sohasem lesz többé az . . . ami volt. Hiába: „az idők változnak s vele együtt az emberek gondolkozása is“. Az ember csak testileg állat, de lelke folyton fejlődik, s aki ezt nem hiszi keserűen fogja ezt tapasztalni. A hitegetésnek is meg van a maga határa.

Tartalom: Sorsolás. — Közgyűlési meghívó. — Az Erdélyrészi Méhésztársaság költségvetési előirányzata az 1911.-ik évre. — Aszilváncafére és a méhek. V. — Jó tanácsok. *Sándor.* — December a méhesben. — A viasz alkalmazása a múltban. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Felhívás!

Harminc éve, hogy a méhészet művelése és fejlesztése körül kiváló munkásságot fejt ki az

Erdélyrészi Méhész-Egylet,

mely ma is tekintélyes tagot számlál. — Az

Erdélyrészi Méhész-Egylet,

az, mely nem csupán tagjai filléreiből él, hanem **az egyetlen az ország területén, melynek tehermentes fekvő birtokán csinos iskolaméhese, a kapártárkészítésre berendezett műhelye a méhészet elméleti és gyakorlati üzésére kellő felszerelése van.**

Erdélyrészi Méhész-Egylet,

volt egyedül alkalmas arra, hogy a telepén tanfolyamok tartassanak szakszerű vezetés mellett. Lépjen tehát bárki az egylet kötelékébe, mely 4 korona évi tagsági díjért, ami a méhészet fejlesztésére fordítatik, ingyen részesíti minden kedvezményben s küldi meg irodalmi színvonalon álló szaklapját, a huszonöt év óta megszakítás nélkül minden hónapban megjelenő

Méhészeti Közlönyt.

Legyünk tagjai mindnyájan az

Erdélyrészi Méhész-Egyletnek

melynek meg van a továbbhaladáshoz szükséges minden **feltétele és eszköze.**

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem méhésztársaim, hogy 1911-re szóló képes árjegyzékem megjelent Élő méhek, saját műhelyemben készült pontos méretű szép kiállítású kaptárak és mindenféle méhészeti eszközökről sejt bárkinek, ki egy lev. lapon hozzám fordul, bérmentve megküldöm:

Ifj. PÁDER FERENC kereskedelmi méhésztegyőr.

Miért adnók filléreinket megbízhatlan külföldi gyáraknak, holott itt a hazában polgártársunk

HUTTER GERŐ birtokos

Első hazai gőz- és villanyerőre berendezett mülépgyára
Kolozsvárt, Jókai-utca 7. sz.

Ajánlja tiszta méhviaszból készült legkitünőbb minőségű, soha meg nem nyuló az 1910 évi budapesti kiállításon bronz, a londoni kiállításon Grand prix-vel kitüntetett

MÜLÉPEIT

Bármily nagymennyiségben és adott méret szerinti nagyságban. Sárga viaszból 5 K; fehér viszből 6 K 50 f. kilogrammonként.

Készpénzért vásárol, vagy kész müléppel becserél tisztaminőségű kiolvasztott valódi méhviaszt.

Tisztelettel **Hutter Gerő**, birtokos, mülépgyáros.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10.

